

Myöhemmin valtuusto myöntyi¹⁾ Suomen taideyhdistyksen anomukseen, että sen kanssa tehty vuokrasopimus pidennettäisiin kesäkuun 1 p:ään 1883, jolloin vuokra laskettaisiin 1,500 markan mukaan vuodelta.

Tullikamarin uusi huoneisto. Tullikamarin anottua kaupunginvaltuustolta, että sen käytettäväksi asetettaisiin tarkoituksenmukaisempi huoneisto, valtuusto lähetti²⁾ asian rahatoimikamariin. Samalla lähetettiin kamariin myöskin kauppaneuvos G. F. Stockmannin y. m. samaa tarkoittava anomus. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa kamari piti esitettyjä toivomuksia täysin perusteltuina, koska silloinen tullikamari, joka sijaitsi raatihuoneen kolmannessa kerroksessa, oli osoittautunut erittäin epämukavaksi liikenneöivälle yleisölle. Rahatoimikamari esitti, että valtuusto määräten korkeimman hyväksymänsä vuokramäärän antaisi kamarille tehtäväksi yksissä neuvoin tullikamarin päällystön kanssa vuokrata tähän tarkoitukseen sopivimman huoneiston, joka mainitusta vuokramäärästä oli saatavissa. Myöntyen³⁾ tähän anomukseen valtuusto määräsi, että huoneiston vuosivuokra ei saanut ylittää 3,500 markkaa.

Päivystyshuoneiden vuokraaminen tullipalvelijastolle. Tullikamari anoi kaupunginvaltuustolta, että Eteläsatamasta höyrylaivain nopeata käsittelyä ja matkustajain tavarain tullikäsittelyä varten asetettaisiin päivystyshuone tullipalvelijaston käytettäväksi. Valtuuston kanslian lähetettyä tämän asian rahatoimikamariin valtuusto kamarin suosituksesta myönsi⁴⁾ enintään 400 markan suuruisen määrärahan sopivan huoneiston vuokraamiseksi tarkoitukseen kuluvan vuokravuoden ajaksi.

4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus. Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi⁵⁾ vtt Grönqvistin ja Höijerin ja heidän varamiehekseen vtn Heimbergerin.

Vesijohdon ulottaminen Merimies- ja Punavuorenkaduille. Valtuusto lähetti⁶⁾ sille esitetyn anomuksen vesijohdon jatkamisesta Merimies- ja Punavuorenkaduille rahatoimikamariin, joka kuitenkin ei vuoden varrella antanut siitä lausuntoaan.

Vesijohdon ulottaminen Antreankadun tontille n:o 44. Helsingfors Sandviks Aktiebolag niminen yhtiö oli rahatoimikamarilta anonut, että Antreankadun alla kulkeva kaupungin vesijohto silloisesta päätökohdastaan eli suunnilleen Abrahamin- ja Hietalahdenkatujen keskiväliltä jatkettaisiin viimeksi mainitun kadun varrella olevaan yhtiön tonttiin n:o 44 asti, ja siinä tapauksessa taannut kaupungille 850 markan vuotuisen tulon yhtiön vedenkulutuksesta. Kamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ antaa laittaa pyydetyn johdon ja myöntää tarkoitukseen 7,800 markkaa vuoden menosääntöön vesijohdon laajentamista varten otetusta määrärahasta. Tämän työn yhteydessä oli myös suoritettava erinäisiä tasoitus- ja viemäritöitä⁸⁾.

Vesijohdon ulottaminen Arbetarenes i Helsingfors byggnads aktiebolag nimisen yhtiön Ruoholahdenkadun varrella olevalle tontille. Sen johdosta,

¹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. marrask. 10 §. — ²⁾ S:n 6 p. huhtik. 9 §. — ³⁾ S:n 7 p. kesäk. 1 §. — ⁴⁾ S:n s:n 16 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. tammik. 13 §. — ⁶⁾ S:n 21 p. marrask. 4 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. kesäk. 13 §. — ⁸⁾ Ks. s. 224.

että »Arbetarenes i Helsingfors byggnads aktiebolag» niminen yhtiö vuonna 1881 oli anonut rahatoimikamarilta, että kaupungin vesijohto ulotettaisiin Lapinlahdenkadulta Ruoholahdenkadun alitse keskelle viimeksi mainitun kadun varrella sijaitsevaa yhtiön tonttia, rahatoimikamari oli merkinnyt vuoden 1882 talousarvioehdotukseen tähän tarkoitukseen 4,450 markan määrärahan, mutta valtuusto ei ollut ottanut sitä talousarvioon. Sitten kun yhtiö uudistaessaan anomuksensa oli taannut kaupungille pyydetyistä johdosta, jos se rakennettiin, 420 markan suuruisen vuotuisen tulon, valtuusto vuonna 1882 kamarin ehdotuksesta päätti ¹⁾, että kyseinen johto rakennettaisiin ja että tähän tarkoitukseen sai käyttää enintään 4,450 markkaa vuoden menosääntöön vesijohdon laajentamista varten merkitystä määrärahasta.

Vesijohdon ulottaminen It. viertotielle. Erinäiset It. viertotien varrella sijaitsevien huvilain omistajat olivat rahatoimikamarilta anoneet, että kaupungin vesijohto ulotettaisiin joihinkin mainitun viertotien varrella sijaitseviin huviloihin, ja siinä tapauksessa taannut kaupungille uuden vesijohdon vedenkulutuksesta 1,900 markan suuruisen vuotuisen tulon, minkä ohessa hakijat olivat lausuneet toivomuksen, että tähän johtoon ei järjestettäisi mitään ilmaista vedenottoasemaa. Sen jälkeen kun työn kustannukset, kaksi palopostia mukaan luettuna, oli arvioitu 21,000 markaksi, kamari ehdotti anomukseen myönnyttäväksi ehdoin, että hakijain tarjoama takuu korotettiin 12 %:iin perustamiskustannuksista ja että tarkoitukseen tarvittavaa rahamäärää ei otettu vesijohdon laajentamiseksi talousarvioon merkitystä määrärahasta. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ käyttövaroistaan kyseistä työtä varten 21,000 markkaa ehdoin, että takaus korotettiin kamarin ehdottamaan määrään; vapaakaivoa ei johtoon saanut laittaa niin kauan kuin takausmäärän suoritusta kesti. Kamarin ehdotuksesta valtuusto sen ohessa myönsi, samoin käyttövaroistaan, itse toimivan läppäventtiilin järjestämiseksi vesijohdon paineputkeen suunnitellun uuden liitekohdan alapuolelle 525 markkaa.

Vesiposttien järjestäminen keskiesplanaadiin. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ valtuuttaa kamarin antamaan järjestää kamarin tähän tarkoitukseen osoittamiin paikkoihin keskiesplanaadiin neljä vesipostia esplanaadin ruohokenttien ja puiden kastelemista sekä Esplanaadikatujen huuhtelua varten sekä myöntää tähän tarkoitukseen Smk 2,168:25. Samalla valtuusto kehoitti kamaria harkitsemaan, olisiko ainakin kahteen näistä vesiposteista laitettava hanat, jotta lapset ja muut esplanaadissa oleskelevat henkilöt kesällä voisivat niistä saada virvoittavan juoman.

Erään Kirkkokadun osan uudestikiveäminen. Rahatoimikamari ilmoitti, että Kirkkokatu Suomen pankin edustalla olevan avoimen paikan kohdalta oli kertomusvuonna kivettävä uudestaan, mutta että kaupungin-insinööri, joka oli huullut tämän kadunosuuden kunnossapidon kuuluvan pankille, ei ollut ottanut tätä työtä laatimaansa vuoden varrella suoritettavien yleisten töiden luetteloon. Tämän johdosta kamari esitti kaupunginvaltuustolle, että kiveämistyön suorittamista varten myönnettäisiin 791 markan suuruisen ylimääräinen määräraha. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, ennenkuin asiassa muihin toimenpiteisiin ryhdyttiin,

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. kesäk. 13 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 8 §. — ³⁾ S:n 16 p. toukok. 6 §.

antaa kamarille tehtäväksi tutkia pankkitalon tontin kauppakirjaa y.m. kenties saatavissa olevia asiakirjoja ja siten koettaa saada selvitettyksi, voitaisiinko pankki laillisesti velvoittaa pitämään puheena oleva kadunosuus kunnossa. Kamarin annettua pyydetyn selvityksen ja muuten uudistettua esityksensä valtuusto myönsi ¹⁾ edellä mainitun rahamäärän kyseisen kadunosuuden uudestikiveämistä varten.

Erään Unioninkadun osan uudestikiveäminen. Maistraatti oli ottanut vuonna 1882 uudelleen kivettävien kadunosuuksien joukkoon sen osan Unioninkatua, joka sijaitsi korttelin n:o 54, siis venäläisen muonamakaasiinin kohdalla. Uskoen tämän kadunosuuden kunnossapidon kuuluvan Venäjän sotilaslaitokselle kaupungininsinööri kuitenkin ei ollut ottanut sitä niiden kadunosuuksien joukkoon, jotka kaupungin oli kivettävä kertomusvuoden kuluessa. Saatuaan myöhemmin tietoonsa, että mainitun kadunosuuden kunnossapitovelvollisuus ei kuulunut Venäjän sotilaslaitokselle, rahatoimikamari anoi kaupunginvaltuustolta, että kaupunki suorittaisi kyseisen uudestikiveämisen ja että tarkoitukseen myönnettäisiin 2,000 markan suuruinen ylimääräinen määräraha. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, ennenkuin asiassa ryhdyttiin muihin toimenpiteisiin, pyytää maistraatilta tietoa siitä, voitiinko ja millä perusteilla kaupunki velvoittaa vastaamaan Unioninkadun kunnossapidosta korttelin n:o 54 kohdalta. Maistraatilta ei kuitenkaan vuoden varrella saapunut vastausta valtuuston kirjelmään.

Antreankadun sepelöiminen vanhemman luterilaisen kirkon edustalla. Kaupungin ruotsalais-suomalaisen evankelis-luterilaisen seurakunnan kirkkoherranvirasto oli läänin kuvernööriltä anonut, että Antreankatu kaupungin vanhemman luterilaisen kirkon kohdalta jumalanpalvelusten ajaksi sopivalla tavalla suljettaisiin meluavien ajoneuvojen liikenteeltä, joka häiritsi kirkossakävijäin hartautta. Kuvernöörin lähetettyä anomuksen kaupunginvaltuustolle tämä päätti ³⁾ ilmoittaa, ettei se katsonut kadun sulkemisen sopivasti käyvän päinsä, koska päämäärä, johon kirkkoherranvirasto anomuksellaan pyrki, näytti olevan yhtä hyvin saavutettavissa siten, että kyseinen kadunosuus joko sepelöitiin tai asfaltoitiin.

Myöhemmin kuvernööri velvoitti maistraatin merkitsemään vuoden 1883 menosääntöehdotukseen tarpeellisen määrärahan lähinnä kirkkoa olevan Antreankadun osan sepelöimistä tai asfaltoimista varten. Koska tämän kadunosuuden kunnossapito lähinnä kuului seurakunnalle, valtuusto päätti ⁴⁾ valittaa tästä senaattiin ja antoi sihteerilleen tehtäväksi laatia valituskirjelmäehdotuksen. Tätä ehdotusta esiteltäessä valtuusto kuitenkin päätti ⁵⁾, koska kuvernöörin asiaa koskevaan päätökseen ei ollut oheistettu valitusosoitusta, ensin anoa kuvernööriltä sellaista. Vastaukseksi tähän kuvernööri ilmoitti ⁶⁾, ettei valitusosoitusta ollut annettu eikä annettaisi, koska hänen päätöksensä ei ollut sisältänyt lopullista määräystä ja valtuuston tuli maistraatin talousarvioehdotusta tarkastaessaan vieläkin antaa lausuntonsa puheena olevasta menoerästä.

Talousarvion käsittelyssä kaupunginvaltuusto talousarviovaliokunnan ehdotuksesta ⁷⁾ päätti ⁸⁾ olla merkitsemättä vuoden 1883 menosääntöön sitä 1,850 markan suuruista määrärahaa, jonka maistraatti kuvernöörin

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. kesäk. 22 §. — ²⁾ S:n 16 p. toukok. 6 §. — ³⁾ S:n 29 p. kesäk. 6 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. lokak. 5 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. lokak. 1 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. lokak. 12 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §.

päätöksen mukaisesti oli merkinnyt talousarvioehdotukseensa Antreankadun sepelöimiseksi kirkon edustalta.

Ulriikaporinkadun kiveäminen. Kaupunginvaltuuston vuonna 1881 kehoitettua ¹⁾ rahatoimikamaria laadituttamaan Ulriikaporinkadun tasoitussuunnitelman kustannusarvioineen kamari vuonna 1882 antoi valtuustolle 3,000 markkaan päättyvän kustannusarvion mainitun jo tasoitetun kadun kiveämisestä ja jalkakäytävien rakentamisesta sille. Valtuusto päätti ²⁾ sen johdosta kehoittaa kamaria merkitsemään seuraavan vuoden talousarvioehdotukseen määrärahat näitä töitä varten ja merkitsikin ³⁾ talousarvion järjestelyssä kyseiseen tarkoitukseen edellä mainitun rahamäärän kaupungin vuoden 1883 talousarvioon.

Ajotien rakentaminen Kivenhakkaajakadulle. Kuusi Kivenhakkaajakadun varrella sijaitsevien vuokratonttien haltijaa oli rahatoimikamarilta anonut, että ajotie rakennettaisiin mainitulle vielä tasoittamattomalle kadulle. Sen jälkeen kun sekä kamari antamassaan lausunnossa ⁴⁾ että talousarviovaliokunta, johon kaupunginvaltuusto oli asian lähettänyt ⁴⁾, talousarviomietinnössään ⁵⁾ olivat puoltaneet tätä anomusta, valtuusto vuoden 1883 talousarvion järjestelyssä päätti ³⁾ merkitä kaupungin vuoden 1883 menosääntöön 1,000 markkaa mainittuun tarkoitukseen.

Antreankadun läntisimmän osan tasoittaminen ja viemärikanavan rakentaminen sen ja Hietalahdentorin alle. Vesijohdon ulottamista Antreankadun tontille n:o 44 koskevan asian ⁶⁾ käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta myönsi ⁷⁾ yhteensä 5,700 markan määrärahat mainitun kadun täyttämiseen ja tasoittamiseen Hietalahdenkadun länsipuolelta sekä viemärikanavan rakentamiseen Hietalahdentorin alla olevasta kanavasta kyseisen Antreankadun osan ja Hietalahdentorin alle.

Rautatien kiveämisen siirtäminen tuonemmaksi. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 anonut ⁸⁾ senaatilta, että Rautatien torin täydellistä kiveämistä ei tarvitsisi suorittaa toistaiseksi tai ainakaan viitenä lähimpänä vuotena. Vuonna 1882 ilmoitettiin ⁹⁾ senaatin siviilitoimituskunnan kirjelmässä, että senaatti oli myöntänyt luvan mainitun torin kiveämisen lykäämiseen vuoden 1885 loppuun, minkä ajan päättyessä torin tuli olla täydellisesti kivetty, kuitenkin ehdoin, että vuonna 1882 rakennettiin ajorata rautateiden tavaramakasiinista torin kaakkoiskulmaan sekä että kiveämätön osa toria täytettiin ja pidettiin samassa tasossa kuin sen yli vievät ajotiet.

Jalkakäytävän rakentaminen Länt. viertotielle. Erinäisten Länt. viertotien varrella sijaitsevien huvilain haltijain anomuksen, että jalankulkijoille tarkoitettu käytävä rakennettaisiin mainitun viertotien laitaan ja tähän seutuun järjestettäisiin köyhemmälle väestölle tarkoitettuja vedenotto-paikkoja, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁰⁾ rahatoimikamariin. Antamassaan lausunnossa kamari puolsi anomuksen edellistä osaa ja esitti, että Henrikinkatujen välisestä esplanaadista Fjälldalin huvilaan asti vievää, nupukivistä hakatuin reunakivin tehtävää jalkakäytävää varten myönnettäisiin 7,300 markan määräraha, mutta vastusti ehdotusta vesipostien järjestämisestä. Valtuuston vielä lähetettyä ¹¹⁾ asian talousarviovaliokuntaan ja tämän mie-

¹⁾ Ks. s. 170. — ²⁾ Valt. pöytäk. 26 p. huhtik. 21 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. marrask. 14 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — ⁶⁾ Ks. s. 221. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 29 p. kesäk. 13 §. — ⁸⁾ Ks. s. 171. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 10 p. lokak. 14 §. — ¹¹⁾ S:n 21 p. marrask. 19 §.

tinnössään ¹⁾ muuten yhdyttyä kamarin kantaan, mutta ehdotettua, että jalkakäytävän reunakiveksi valittaisiin halvempaa ainetta, esim. n.s. ketokiveä, valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti talousarvion käsittelyssä merkitsi ²⁾ kaupungin vuoden 1883 menosääntöön 5,500 markan määrärahan jalkakäytävän rakentamiseen Länt. viertotielle Fjälldalin huvilaan saakka.

Uuden viemärikanavan rakentaminen Mariankatuun. Helsingin kasarmi-rakennustoimikunta oli rahatoimikamarilta anonut, että sotilaslaitokselle kuuluvan Mariankadun n.s. santarmikasarmen tontin n:o 1 (osoite n:o 23) läpi mainitulta kadulta Elisabetinkadulle vinosti kulkeva puinen yleinen viemärikanava, joka oli esteeksi tontilla suoritettaville rakennustöille ja sitäpaitsi osaksi mädäntynyt, poistettaisiin tontilta ja Mariankadulla, tulevan upseerikasarmen sisäänkäytävän edustalla oleva syöksykaivo siirrettäisiin sopivampaan paikkaan. Tämän johdosta kamari esitti, että mainitun viemärikanavan sijaan rakennettaisiin uusi lasitetuista savi-putkista tehty viemäri, joka johdettaisiin Mariankadun syöksykaivoista Elisabetinkadun yleiseen harmaakiviviemäriin, sekä että tätä työtä varten myönnettäisiin 3,800 markan suuruinen määräraha, jota vastoin toimikunnan tuli omalla kustannuksellaan antaa poistaa edellä mainittu syöksykaivo, jos se piti sitä suotavana. Valtuusto hyväksyi ³⁾ täydellisesti kamarin esityksen.

Viemärikanavan rakentaminen Pohj. Esplanaadikatuun Kluuvi- ja Mikaelinkatujen välille. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ 1,900 markan määrärahan viemärikanavan rakentamiseen Kluuvi- ja Mikaelinkatujen väliseen osaan Pohj. Esplanaadikatua; tämä viemäri oli epähuomiosta unohtunut osa jo aikaisemmin toteutettavaksi päätettyä Kluuvin kuivatussuunnitelmaa.

Viemärikanavan rakentaminen Lastenkodeinkatuun. Terveyslautakunnan esittänyt, että viemärikanava rakennettaisiin Lugnet-huvilan työväenasunnoista Ruoholahteen, ja kaupunginvaltuuston lähetettyä ⁵⁾ asian rahatoimikamariin tämä ilmoitti, että sen talousarvioehdotukseen oli merkitty 8,740 markan suuruinen määräraha viemärikanavan rakentamiseksi Työmies- ja Ruoholahdenkatujen väliseen osaan Lastenkodeinkatua. Lähetettyään ⁶⁾ ensin asian talousarviovaliokuntaan valtuusto talousarviota käsiteltäessä päätti ²⁾ ottaa mainitun määrärahan kaupungin vuoden 1883 menosääntöön.

Elisabetintorin puistikon siistiminen. Erään asian yhteydessä, jonka käsittely päättyi epäävän lausunnon antamiseen Elisabetintorilla olevan puistikon poistamisesta ⁷⁾, kaupunginvaltuusto kehoitti ⁸⁾ rahatoimikamaria antamaan valtuustolle ehdotuksen mainitun puistikon siistimisestä ja tasoittamisesta samalla tavalla kuin aikaisemmin oli tehty Kirkkotorin puistikossa. Kamari uskoi tämän tehtävän suorittamisen ensin kaupunginpuutarhurille, mutta ei hyväksynyt hänen suunnitelmaansa. Sen sijaan valtuusto kamarin ehdotuksesta lisäsi ²⁾ kaupungin vuoden 1883 menosääntöön määrärahan »kaupungin istutusten ja taimiston muu ylläpito» otsakkeeseen sanat »Elisabetintorin puistikon siistiminen mukaan luettuna» määräämättä tähän tarkoitukseen käytettävän määrärahan suuruutta.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — ³⁾ S:n 29 p. kesäk. 14 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. toukok. 6 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. syysk. 1 §. — ⁶⁾ S:n 21 p. marrask. 18 §. — ⁷⁾ Ks. s. 206. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 19 §.